

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴
پایه سوم ورودی بهمن

مهر مدرسه

ردیف:		
نام و نام خانوادگی: ۸ صبح	نمره: ۲۰	مست: ۹۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

کد آزمون:	۲۹۴۲/۰۸
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۳/۰۹
عنوان:	نحو عالی ۱
کتاب:	مبایء العربیة
مجموعه:	جلد چهارم: از ابتدای کتاب تا ابتدای فی المنصوبات (ص ۱۳۵-۹)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علی: شهرستان: استان:

۰/۵

۱- گزینه صحیح در مورد «لَمْ» را معین کنید. ص ۲۴

- الف. لا يجوز حذف مجزوم «لَمْ» و إن دلّ علیه دلیل.
- ب. إنما یقلّب معنی المضارع ماضياً متصلاً بالحال.
- ج. ینجزم الماضی محلاً بـ «لَمْ» بخلاف «لَمَّا».
- د. لا يجوز وقوع «لَمْ» بعد أداة الشرط.

۰/۵

۲- در کدام مورد بازگشت «ضمیر» به مرجع متأخر لفظی و رتبه‌ای صحیح است؟ ص ۴۶ و ۴۷

- الف. یضربوننی الزیدون الظالمون.
- ب. نصرانی و أكرمني الزیدان.
- ج. غلام صاحبها فی الدار.
- د. ضرب أبوه زیداً.

۰/۵

۳- در کدام جمله، دو مسوغ ابتداء به نکره وجود دارد؟ چیست؟ ص ۶۳

- الف. «حَقُّ عَلَى الْعَاقِلِ أَنْ يُضِيفَ إِلَى رَأْيِهِ رَأْيَ الْعَقْلَاءِ»
- ب. «وَلَوْ لَا كَلِمَةُ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَى بَيْنَهُمْ»
- ج. «هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِمَنْ لَدَى حِجْرٍ»
- د. «سَلَامٌ عَلَى إِبْلِيسَ»

۰/۵

۴- گزینه صحیح در مورد خبر «ما» در جمله «وَمَا دَارُ الْفَنَاءِ لَنَا بِدَارٍ» را معین کنید. ص ۱۰۵

- الف. «بِدَارٍ» متعلق به محذوف، خبر
- ب. «لَنَا» متعلق به محذوف، خبر
- ج. «نَا» محلاً منصوب، خبر
- د. «دَارٍ» محلاً منصوب، خبر

۰/۵

۵- کدام یک از حروف مشبّهة بالفعل حتی در صورت اتصال «ما» به آخرش عمل می‌کند؟ ص ۱۱۰

- الف. اِنَ
- ب. كَانَ
- ج. لَيْتَ
- د. لَكَنَّ

۰/۵

۶- در کدام جمله مبنی بر فتح بودن تابع اسم «لا» صحیح است؟ ص ۱۲۰ و ۱۲۱

- الف. لا غلام رجلاً ظریفاً عندنا.
- ب. لا رجلاً ظریفاً عندنا.
- ج. لا رجلاً عندنا ظریفاً.
- د. لا رجلاً و غلاماً عندنا.

۱/۵

۷- سه مورد از موارد وجوبی دخول «فاء» جزاء بر جواب شرط را بنویسید. ص ۲۷ و ۲۸ - ۱/۵ نمره

جواب: هرگاه جواب شرط: ۱. جمله اسمیه باشد. ۲. با یکی از حروف «سین، سوف، قد» همراه باشد. ۳. بواسطه «ما» یا «لن» منفی شده باشد. ۴. با فعل جامد شروع شده باشد. ۵. فعل طلبی باشد.

۸- علت ذکر قیود معین شده در عبارت «الفاعل اسم مرفوع قَدْ مَ عليه فعل تام معلوم أو شبهه و أُسْنِد إليه» را بنویسید. ص ۴۱ - ۱/۵ نمره

جواب: قید اول: به خاطر آن آمده است که اگر اسم مرفوع بر فعل مقدم شود مبتدا می‌باشد نه فاعل.

قید دوم: زیرا مرفوع فعل ناقص، اسم آن است نه فاعل.

قید سوم: چون مرفوع فعل مجهول، نائب فاعل است نه فاعل.

۹- سه مورد از موارد وجوبی تقدیم «خبر» بر «مبتدا» را بنویسید. ص ۶۴ و ۶۵ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. خبر، ظرف یا جار و مجرور بوده و مبتدا نکره باشد. ۲. خبر اسم استفهام باشد. ۳. مبتدا به وسیله «إِلَّا» یا «إِنَّمَا» محصور باشد. ۴. تأخیر خبر مَحَلّ در فهم معنای مقصود باشد. ۵. خبر اسم اشاره مکانیه باشد. ۶. مبتدا متشکل از «أَنْ» و صله آن باشد. ۷. مبتدا به ضمیری اضافه شده باشد که به خبر برگردد.

۱۰- رابط «جمله خبریه» را در مثال‌های زیر به صورت دقیق بنویسید. ص ۷۰ و ۷۱ - ۲ نمره

الف) «القارعة ما القارعة»: جواب: تکرار لفظ مبتدا

ب) الاقتصاد ذلك نصف الغنى: جواب: مشارٌ إليه «ذلك» که جزئی از خبر است مبتدا می‌باشد.

ج) التصوير نعم الفن: جواب: دخول مبتدا (التصوير) در عموم خبر (الفن) [قسمتی از خبر (الفن) دارای معنای عامی است که شامل مبتدا (التصوير) نیز می‌شود]

د) اللؤلؤ مثقال بدینار: جواب: ضمیر محذوف (منه)

۱۱- «مبتدای وصفی» را بطور دقیق توضیح داده و برای آن مثال بزنید. ص ۷۵ - ۲ نمره

جواب: هرگاه مبتدا وصفی باشد که بعد از نفی یا استفهام واقع شده است و به اسم ظاهر یا ضمیر منفصل بعد از خود رفع دهد این وصف که مبتدا است بواسطه مرفوعش از خبر بی‌نیاز می‌باشد. مانند: ما قائم الزيدان. (به هر کدام از موارد معین شده ۰/۲۵ نمره و به مثال ۰/۵ نمره تعلق گیرد).

۱۲- در مثال‌های زیر کدام یک از ارکان جمله (مبتدا - خبر) حذف شده است؟ دلیل حذف چیست؟ ص ۸۳ - ۲ نمره

الف) لولا الحجة لساحت الأرض: جواب: خبر حذف شده است زیرا جواب «لولا» جانشین خبر شده است.

ب) «قال فبِعَزَّ نَك لَأَغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ»: جواب: مبتدا حذف شده است زیرا جواب قسم جانشین مبتدا شده است.

ج) كل امرء و ما فعل: جواب: خبر حذف شده است زیرا اسمی بواسطه «واو» معیت به مبتدا عطف شده است. (یا به خاطر این که «واو» معیت و مابعدش جانشین خبر گشته‌اند)

د) «بسم الله الرحمن الرحيم»: جواب: مبتدا حذف شده است زیرا بواسطه نعت مقطوع از مبتدا خبر آورده شده است.

۱۳- اسم و خبر «افعال ناقصه» را در مثال‌های زیر معین کنید. ص ۹۷ - ۱/۵ نمره

الف) «و لا يزال الذين كفروا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ»: خبر «لا يزال»

ب) «مَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا بَعَمَلِ الْآخِرَةِ فَلَيْسَ لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ»: جواب: «لَهُ» متعلق به محذوف: خبر مقدم - «نَصِيبٍ»: اسم مؤخر «لَيْسَ»

ج) «لَمْ أَكُ بَغِيًّا»: جواب: «أَنَا»: اسم - «بَغِيًّا»: خبر برای «كَانَ»

۱۴- عبارت «لا» تحتمل أن تكون لنفي الواحد خصوصاً أو لنفي الجنس عموماً و هو أحقُّ بها لان النكرة اذا وقعت في سياق النفي أفادت العموم را در قالب مثال توضیح دهید. ص ۱۰۵ - ۱/۵ نمره

جواب: در مثال «لا رَجُلٌ قائماً» احتمال دارد که حرف «لا» برای نفی واحد باشد یعنی تنها ایستادن یک مرد را نفی کند و یا این که برای نفی عموم جنس باشد یعنی ایستادن جمیع مردان را نفی کند البته «لا» به نفی عموم افراد سزاوارتر است زیرا اگر نکره در سیاق نفی واقع شود مفید نفی عموم است و این جا نیز «رَجُلٌ» نکره است که در جمله منفی آمده است.

۱۵- حرکت همزه «ان» در مثال‌های زیر چیست؟ چرا؟ ص ۱۱۲ و ۱۱۳ - ۲ نمره

الف) أعجبنى أنك اكرمت عدوك: جواب: فتحه، زیرا در مکان فاعل «أعجبنى» قرار دارد.

ب) الحق إن الجهل عار عليك: جواب: فتحه، زیرا در مکان خبر «الحق» قرار دارد [و «الحق» اسم معنی است].

ج) زارنى الذى انه كريم: جواب: كسره، زیرا در ابتدای جمله صله قرار گرفته است.

د) سمعت خطيباً انه امير الخطباء: جواب: كسره، زیرا صفت برای اسم ذات است.

۱۶- هدف از استعمال «ضمیر شأن» را در قالب مثال تشریح کنید. ص ۱۲۵ - ۱/۵ نمره

جواب: هدف از استعمال ضمیر شأن بزرگ نمودن مطلب است زیرا در مانند جمله «قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ» متکلمم ابتداءً کلام خود را بواسطه ضمیر شأن (هُوَ) به صورت مبهم بیان می‌کند که این ابهام موجب توجه مخاطب نسبت به اهمیت مطلب می‌شود سپس ابهام ضمیر شأن را بواسطه جمله مفسره «اللهُ أَحَدٌ» بر طرف می‌سازد. (رساندن مطلب کافی است)